

Říčka Černá a sejpy pod Božím Darem. Foto: Petr Krása.

Kam teče Černá?

Petr Krása, AOPK Karlovy Vary

Všechny toky Krušných hor tečou do Severního moře. V české západní části hor teče většina toků do Ohře, následně pak do Labe. Ale některé tečou z Čech opačným směrem do Německa a nakonec také končí v Labi. V našem kraji jsou to jen 3 toky a několik bezejmenných potůčků. Jedním z těch směřujících přes hranice je Černá.

Podívejme se, čím je zajímavá, kudy teče a kde její vody končí.

Potok Černá patří k těm větším a vodnatějším, i když na našem území nedosahuje velikosti Svatavy, Rolavy nebo Bystřice. Jméno Černá nese díky tmavé, rezavě hnědé rašelinné vodě.

Pramení v nejvyšší části Krušných hor, a to na jihozápadních svazích německého Fichtelbergu (1214 m n. m.) ve výšce kolem 1170 m n. m. Německem teče pouhých 1,5 km a do Česka přitéká severně od Božího Daru na rozhraní lučních a lesních komplexů jako již zřetelný potok. Poté pokračuje otevřenou krajinou více méně západním směrem. Protéká kolem vrchoviště Vraky a poté nádherně meandruje v mělké a široké nivě náhorní plošiny a právě tento úsek vytváří jednu z charakteristických podob Černé. Krajina je tu otevřená, rozvolněně zalesněná a jen mírně zvlněná. V detailech ji dotvářejí břehové nátrže v prudkých meandrech, rašelinné odtrhy na starších nivních terasách, a také zajímavé kopečky – sejpy. Ty jsou pozůstatkem po historickém rýžování

Krajina v okolí bývalých Hájů. Foto: Petr Krása.

Říčka Černá pod Háji.
Foto: Petr Krása.

Říčka Černá pod Myslívami. Foto: Petr Krása.

říčních náplavů, ze kterých se tu získávala cínová ruda. Dnes se jpy vypadají jako nasypané haldičky šterku a písku, pouze částečně zarostlé nízkou keříčkovou vegetací vřesu, borůvek a brusinek a doprovázenou výraznými lišejníky a mechy nebo nálety smrčků.

Západně pod Božím Darem, přibližně 3 km od pramene přebírá vodu z původního významného levostranného přítoku Černé umělý 12kilometrový vodní kanál z poloviny 16. století – Blatenský příkop – dnes kulturní památka. Kanál, kdysi snad napájený vodou z Černé, sloužil hornickým účelům a od svého vzniku odvádí vodu do Blatenského potoka pod Horní Blatnou. Jak se později dozvíme, jeho voda se s Černou nakonec stejně potká.

Přibližně na pátém kilometru byla na toku Černé v roce 1959 postavena vodní nádrž Myslivny sloužící vodárenským účelům jako zdroj vody. Její vodní plocha dosahuje 3,6 ha.

Pod Myslivnami potok protéká opět měkkou a širokou nivou a na úseku asi 500 m vytváří desítky nádherných meandrů a právem tato část patří mezi největší krajinnářské skvosty celého toku. Dále pak Černá teče převážně lesními porosty, pouze v oblasti bývalé osady Háje protéká otevřenou luční enklávou, kde obtéká staré důlní výsypky. Jakmile se pod Háji dostane do uzavřenějšího zalesněného údolí, spád toku se značně zvětšuje a právě tady začíná další skvostný úsek, úplně odlišný od předchozích kilometrů. Potok je zde už dostatečně vodnatý, nabývá na síle a protéká nádherným balvanitým korytem až do samotných

Potůčků. Chová se jako pravá horská divoká voda a místy může připomínat šumavskou Vydru. Narušují ho tu snad jen příčné odběry vody do trubek a kanálů vodních elektráren. V Potůčkách, po svých 16,5 km v Česku a celkových 18,5 km délky (různé zdroje uvádějí 15,6 km/17,1 km; 16,1 km/18,5 km; 16,5 km/17,5 km; 16,7 km/18,5 km), překonává průměrným průtokem 0,95 m³/s státní hranici a teče zpět do Německa. V průběhu toku na české straně se do Černé přidává asi 8 menších bezejmenných potoků a několik větších, nesoucích vlastní jména – jsou to na pravém břehu Kraví potok a Podleský potok, na levém břehu pak Kozí potok. Těsně za státní hranici se zleva ještě do Černé vlévá Blatenský potok, který ale až do svých posledních desítek metrů teče na českém území, případně je hraničním tokem.

Německem teče Černá pod jménem Schwarzwasser ještě přes 30 km až do města Aue, kde se po své celkové délce asi 49 km vlévá do říčky Zwickauer Mulde s průměrným průtokem 6,26 m³/s. Zwickauer Mulde se později spojuje s Freiburger Mulde a pod jménem Mulde tečou levostraně do Elbe (Labe).

Literatura:

Štefáček S. (2008): Encyklopedie vodních toků Čech, Moravy a Slezska. – Baset, Praha, 744 pp.

Vlček V. (ed.) (1984): Zeměpisný lexikon ČSR. Vodní toky a nádrže. – Academia Praha, 316 pp.

Kumpera J. (2004): Řeky a říčky Karlovarského kraje aneb vodní toučky krajem lázní. – Agentura Ekostar, Plzeň, 128 pp.

Wikipedie (stav k 10.5.2010): http://cs.wikipedia.org/wiki/Černá_přítok_Zwickauer_Mulde